

Evli Bireylerin Evlilik Doyumu ile Rol Beklentileri ve Çatışma Çözüm Stilleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Muhammed Talha Algül | <https://orcid.org/0009-0008-5532-8130> |
psk.talhaalgul@gmail.com

*İstanbul Ticaret Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Aile Danışmanlığı ve Eğitimi, İstanbul-Türkiye*

Durmuş Ümmet | <https://orcid.org/0000-0002-8318-9026> | dummet@marmara.edu.tr

*Prof. Dr., Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık
Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye*

Öz

Bu çalışmada, evli bireylerin evlilik doyumları ile evlilikteki rol beklentileri ve çatışma çözüm stilleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Evlilik doyumu; bireylerin ilişki içerisindeki beklenti, iletişim ve çatışma yönetimi gibi birçok psikososyal değişkenle şekillenmektedir. Araştırmada, 311 evli bireyden elde edilen verilerle ilişki tarama modeli çerçevesinde betimleyici istatistikler, t-testi, ANOVA, Pearson korelasyon ve çoklu regresyon analizleri kullanılmıştır.

Bulgular, eşitlikçi rol beklentilerinin evlilik doyumunu anlamlı ve pozitif yönde yordadığını; geleneksel rol beklentilerinin ise anlamlı bir yordayıcı olmadığını göstermiştir. Çatışma çözüm stillerine ilişkin olarak ise olumlu stiller evlilik doyumunu artırıcı yönde, olumsuz stiller ise düşürücü yönde anlamlı etki göstermiştir. Özellikle yapıcı, uzlaşmacı, empatik iletişimi önceleyen çatışma çözüm stilleri yüksek evlilik doyumu ile ilişkilendirilirken; eleştirel, suçlayıcı, geri çekilen tutumlar evlilik doyumunu azaltmaktadır.

Çalışmanın bulguları, evlilikte karşılıklı anlayışa dayalı esnek rol paylaşımı ve sağlıklı çatışma çözüm stillerinin çiftlerin ilişki doyumunu desteklediğini göstermektedir. Elde edilen sonuçların aile danışmanları, evlilik terapistleri ve aile eğitimi programları açısından uygulayıcı yönü bulunmaktadır. Ayrıca, evlilik öncesi eğitimlerde rol beklentilerinin ve çatışma yönetimi becerilerinin ele alınması gerektiği önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Evlilik doyumu, rol beklentileri, çatışma çözüm stilleri, eşitlikçi roller, çift terapisi.

Atıf Bilgisi

Algül, Muhammet Talha & Ümmet, Durmuş. (2025). Evli Bireylerin Evlilik Doyumu ile Rol Beklentileri ve Çatışma Çözüm Stilleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Aile Dergisi*, 3/1, 60-81.

<https://doi.org/10.70348/aile.2025.13>

Geliş Tarihi	03.04.2025
Kabul Tarihi	10.05.2025
Yayın Tarihi	30.06.2025
Değerlendirme	İki Dış Hakem / Çift Taraflı Körleme Bu çalışma Prof. Dr. Durmuş Ümmet danışmanlığında 19.06.2025 tarihinde tamamladığımız Evli Bireylerin Evlilik Doyumu ile Rol Beklentileri ve Çatışma Çözüm Stilleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi başlıklı yüksek lisans tezi esas alınara hazırlanmıştır (İstanbul Ticaret Üniversitesi, Türkiye, 2025).Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.
Etik Beyan	Çalışmanın Tasarlanması: Muhammed Talha Algül (%50) - Durmuş Ümmet (%50) Veri Toplanması: Muhammed Talha Algül (%50) - Durmuş Ümmet (%50) Veri Analizi: Muhammed Talha Algül (%50) - Durmuş Ümmet (%50) Makalenin Yazımı: Muhammed Talha Algül (%50) - Durmuş Ümmet (%50) Makale Gönderimi ve Revizyonu: Muhammed Talha Algül (%50) - Durmuş Ümmet (%50)
Yazar Katkıları	
Benzerlik Taraması	Yapıldı - İntihal.Net
Etik Bildirim	dergi@isavak.org
Çıkar Çatışması	Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.
Finansman	Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.
Telif Hakkı & Lisans	Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmaları CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.

Examining the Relationship Between Marital Satisfaction, Role Expectations, and Conflict Resolution Styles Among Married Individuals

Muhammed Talha Algül | <https://orcid.org/0009-0008-5532-8130> | psk.talhaalgul@gmail.com

*Istanbul Ticaret University, Graduate Education Institute
Family Counseling and Education, Istanbul, Türkiye*

Durmuş Ümmet | <https://orcid.org/0000-0002-8318-9026> | dummet@marmara.edu.tr

*Prof. Dr., Marmara University, Atatürk Faculty of Education, Department of Guidance and Psychological
Counselling, Istanbul, Türkiye*

Abstract

This study investigates the relationship between marital satisfaction, role expectations, and conflict resolution styles in married individuals. Marital satisfaction is shaped by various psychosocial factors such as expectations, communication, and conflict management. Based on a relational screening model, the study analyzed data from 311 married participants using descriptive statistics, t-tests, ANOVA, Pearson correlation, and multiple regression analyses.

Findings revealed that egalitarian role expectations significantly and positively predicted marital satisfaction, while traditional role expectations did not show a significant effect. Regarding conflict resolution styles, constructive approaches such as empathy, cooperation, and compromise were positively associated with marital satisfaction. In contrast, destructive strategies such as criticism, blame, and withdrawal were found to decrease marital satisfaction.

The results suggest that flexible role sharing based on mutual understanding and healthy conflict resolution styles contribute significantly to relationship quality. These findings provide practical implications for family counselors, marriage therapists, and educational programs on family dynamics. It is recommended that premarital education also address expectations regarding marital roles and conflict resolution skills to enhance long-term satisfaction.

Keywords: Marital satisfaction, role expectations, conflict resolution styles, egalitarian roles, couple therapy

Citation

Algül, Muhammet Talha & Ümmet, Durmuş. (2025). Examining the Relationship Between Marital Satisfaction, Role Expectations, and Conflict Resolution Styles Among Married Individuals. Aile Journal, 3/1, 60-81.

<https://doi.org/10.70348/aile.2025.13>

Date of Submission 03.04.2025

Date of Acceptance 10.05.2025

Date of Publication 30.06.2025

Peer-Review Double anonymized - Two External

This article is extracted from my master thesis dissertation entitled The Relationship Between Marital Satisfaction, "Role Expectations and Conflict Resolution Styles" supervised by Prof. Dr. Durmuş Ümmet İstanbul Ticaret University, İstanbul/Türkiye, 2025. It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited.

Ethical Statement

Conceiving the Study: Muhammed Talha Algül (%50) - Durmuş Ümmet (%50)

Data Collection: Muhammed Talha Algül (%50) - Durmuş Ümmet (%50)

Author Contribution

Data Analysis: Muhammed Talha Algül (%50) - Durmuş Ümmet (%50)

Writing up: Muhammed Talha Algül (%50) - Durmuş Ümmet (%50)

Submission and Revision: Muhammed Talha Algül (%50) - Durmuş Ümmet (%50)

Plagiarism Checks

Yes – İntihal.Net

Conflicts of Interest

The author(s) has no conflict of interest to declare.

Complaints

dergi@isavak.org

Grant Support

The author(s) acknowledge that they received no external funding in support of this research.

Copyright & License

Authors publishing with the journal retain the copyright to their work licensed under the **CC BY-NC 4.0**.

Giriş

Evlilik iki insanın bir araya gelmesiyle hayatlarını daha güzel hale getirebilme fırsatıdır. Evliliğe adım atan herkes daha iyi bir gelecek umuduyla bu adımı atar çünkü evlilik hayatın yükünü birlikte sırtlanacağı bir eş anlamına gelir. Evlendiğimiz ve birlikte bir yola çıktığımız yoldaşımız artık hayat yolunda birbirimize dayanak olduğumuz kişidir. Evlilik, bireylerin psikolojik, sosyal ve duygusal ihtiyaçlarını karşıladıkları, karşılıklı bağlılık, sorumluluk ve iletişim üzerine kurulu dinamik bir yapıdır. Sadece bireyler arası bir ilişki sistemi olmanın ötesinde, aile kurumu aracılığıyla toplumsal yapının devamlılığını da sağlayan temel sosyal kurumlar arasında yer almaktadır (Gottman, 1999). Bireylerin evlilikten elde ettiği doyum düzeyi ise bu yapının sağlıklı işleyip işlemediğinin en önemli göstergelerindendir.

Evlilikten sağlanan doyum, bireylerin ilişki içerisindeki beklentilerinin karşılanma derecesiyle doğrudan ilişkilidir (Çelik, 2006). Evlilik doyumunu, yalnızca bireylerin öznel mutluluğunu değil; çocukların gelişimini, aile içi iklimi ve dolayısıyla toplumun psikososyal sağlığını da etkileyen önemli bir değişkendir (Demir, 2018; Seligman, 2007). Özellikle evlilikten alınan doyumun düşük olduğu durumlarda, boşanma olasılığı artmakta ve çocuklarda psikolojik problemler daha yaygın olarak görülmektedir (Grych & Fincham, 2001).

Evlilik doyumunu etkileyen temel etkenlerden biri çatışma çözüm stilleridir. Her ilişki doğal olarak zaman zaman çatışmalar içerir ve önemli olan bu çatışmaların nasıl yönetildiğidir (Gottman & Levenson, 2002). Yapıcı ve empatik çatışma çözüm stratejileri evlilik doyumunu artırırken, yıkıcı ve kaçınmacı stiller doyumunu azaltmakta, hatta ilişkinin sürdürülebilirliğini tehdit etmektedir (Demir, 2015; Kalkan & Ersanlı, 2009).

Bir diğer önemli faktör ise evlilikteki rol beklentileridir. Rol beklentileri, bireylerin kendi ve eşlerinin evlilik içerisindeki görevlerine dair inançlarını ve tutumlarını ifade eder (Köksal & İlhan, 2018). Toplumsal cinsiyet normlarının etkisiyle şekillenen bu roller, gelenekselden modern aile yapısına doğru değişim göstermekte ve bu değişim, bireylerin evlilik doyumunu da etkilemektedir (Acar, 2018). Eşitlikçi aile yapılarında rollerin esnek paylaşımı, çiftlerin ilişkiden aldıkları doyumunu artırırken; katı geleneksel rollere dayalı evliliklerde bu doyumun daha düşük olduğu gözlenmektedir (Greenstein, 2019).

Bu çalışmada, evli bireylerin evlilik doyumu ile evlilikteki rol beklentileri ve çatışma çözüm stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu bağlamda, evlilik doyumunun bireysel ve ilişkisel faktörlerle olan ilişkisi çok boyutlu bir biçimde ele alınarak alanyazına katkı sağlanması hedeflenmektedir.

Yöntem

1.1. Araştırmanın Yöntemi

Yapılan çalışmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Bu kapsamda hazırlanan anket formunda ölçülmek istenen kavramlar arasındaki ilişkilerin ve etki eden değişkenlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaca uygun olarak ilişkisel tarama modeli içinde karşılaştırmalı desen ve korelasyonel desen tercih edilmiştir (Karasar, 2005). Karşılaştırmalı desende, araştırma bağımlı değişkenlerine etki ettiği düşünülen parametrelere yönelik karşılaştırma analizleri yapılmıştır. Korelasyonel desende ise araştırma bağımlı değişkenleri arasındaki ilişkinin varlığı, yönü ve şiddetine yönelik analizler uygulanmıştır. Bu kapsamda araştırma bağımlı değişkenleri evlilik doyumu, evlilik mutluluğu ve problem çözme toplam puanları iken bağımsız değişkenler demografik veriler olarak planlanmıştır.

1.2. Araştırma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Türkiye genelinde yaşayan ve evli olan toplam 311 birey oluşturmaktadır. Katılımcıların %76'sı kadın, %24'ü erkektir. Yaş dağılımına göre katılımcıların %75'i 26-40 yaş aralığında yer almaktadır. Eğitim düzeyi açısından incelendiğinde, katılımcıların %6'sı ilköğretim ve ortaokul mezunu, %10'u lise mezunu olmak üzere toplam %16'sı lise ve altı eğitim düzeyindedir. Katılımcıların %62'si lisans, %22'si ise lisansüstü mezunu olup, bu oranlar örneklemin yüksek eğitim düzeyine sahip olduğunu göstermektedir. Katılımcıların evlilik süresine göre dağılımı incelendiğinde, %53'ü 1-5 yıl, %32'si 6-15 yıl, %15'i ise 16-30 yıl evlidir. Katılımcıların %64'ü çocuk sahibidir. Çocuk sahibi olan bireylerin %55'i bir çocuk, %36'sı iki çocuk ve %10'u üç veya daha fazla çocuğa sahiptir. Çalışma durumuna bakıldığında, katılımcıların %69'u çalışmakta, %31'i ise çalışmamaktadır. Çalışan bireylerin günlük çalışma saatleri değerlendirildiğinde; %39'u 6-8 saat, %33'ü 8 saat ve üzeri, %29'u ise 4-6 saat çalışmaktadır.

1.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada, Demografik Bilgi Formu ile üç farklı psikometrik ölçme aracı kullanılarak toplanmıştır: Evlilik Doyum Ölçeği, Evlilik Rol Beklentileri Ölçeği ve Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği. Kullanılan tüm ölçeklerin geçerlik ve güvenilirlik analizleri önceki çalışmalarda yapılmış olup, bu araştırmada da iç tutarlılık düzeyleri yüksek bulunmuştur.

1.3.1. Demografik Bilgi Formu

Bu araştırmada katılımcıların demografik özelliklerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan Demografik Bilgi Formu kullanılmıştır.

Formda, Kaç yıldır evli oldukları, yaş aralıkları, Cinsiyetleri, Eğitim durumları, Çocuk sahibi olup olmadıkları ve Çocuk sayısı, Çalışma durumu, çalışma saatleri yönelik sorular yer almaktadır.

1.3.2. Evlilik Doyum Ölçeği (EDÖ)

Çelik ve Yazgan İnanç (2009) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek, evli bireylerin evliliklerinden aldıkları doyumunu ölçmek amacıyla oluşturulmuş olup 13 maddeden ve üç alt boyuttan oluşmaktadır. Katılımcılar, ifadeleri 5'li Likert tipi (1 = bana hiç uygun değil, 5 = bana tamamen uygun) olarak değerlendirmiştir. Ölçeğin orijinal çalışmasında Cronbach's Alpha katsayısı .79, test-tekrar test güvenilirliği .86 olarak bildirilmiştir. Bu çalışmada ölçeğin genel iç tutarlılığı .83 olarak hesaplanmıştır.

1.3.3. Evlilik Rol Beklentileri Ölçeği (ERBÖ)

Köksal ve İlhan (2018) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek, bireylerin evlilik içerisindeki rol beklentilerini değerlendirmek amacıyla 40 madde şeklinde hazırlanmış ve 5'li Likert tipi ölçeklendirme kullanılmıştır. İki alt boyuttan oluşmaktadır: eşitlikçi ve geleneksel rol beklentileri. Bu araştırmada eşitlikçi alt boyutun iç tutarlılığı .76, geleneksel alt boyutun ise .74 olarak bulunmuştur.

1.3.4. Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği (ÇÇSÖ)

Özen, Salman-Engin ve Sakallı-Uğurlu (2016) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek, evli bireylerin çatışma durumlarında sergiledikleri çözüm tarzlarını değerlendirmektedir. Toplam 25 maddeden oluşan ölçek, 6'lı Likert tipi derecelendirmeye sahiptir ve dört alt boyuttan oluşmaktadır: olumsuz çatışma çözme stili ($\alpha = .82$), olumlu çatışma çözme stili ($\alpha = .81$), boyun eğme ($\alpha = .83$)

ve geri çekilme ($\alpha = .85$). Alt boyutlara ilişkin yüksek Cronbach's Alpha değerleri, ölçeğin yüksek iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir.

Elde edilen bu bulgular, kullanılan tüm ölçme araçlarının geçerli ve güvenilir psikometrik özelliklere sahip olduğunu göstermektedir.

1.4. İşlem

Çalışmanın ilk aşamasında İstanbul Ticaret Üniversitesi etik kurul onayı alınmıştır (E-65836846-044-349766). Etik kurul onaydan sonar hazırlanan anket formu Google Forms yoluyla sanal ortama da yayınlanmıştır. Amaçlı örneklem yöntemi ile katılımcılara ulaşılması sağlanmıştır. Ankette yer alan soruların yanıtlanması ortalama 15 dakika sürmüştür. Katılımcıların tamamı gönüllü olarak çalışmaya katılmış ve verileri SPSS 25 paketi ile işlenmiştir.

2. Evlilik ve Aile

Evlilik, toplumsal süreç içerisinde, aile kurumunun kurulması için atılan en temel adımdır. Türk Dil Kurumu (2011) evliliği, “erkek ve kadının aile kurmak amacıyla yasalara uygun biçimde birleşmesi” olarak tanımlamaktadır. Evliliğe iki temel perspektiften bakılabilir. Toplumcu bir bakış ve bireysel bir bakış. Toplumcu bir bakış açısıyla evlilik; Kadın ve erkek arasındaki ilişkileri düzenleyen, doğan çocukların toplumsal norm ve görevlerini öğrendikleri, nesillerin belirli bir düzen içinde ilerlemesini sağlayan toplum kurumudur. (Özkalp, 1990; Şener & Terzioğlu, 2002). Bireysel bir bakış açısıyla evlilik; iki kişinin maddi ve duygusal beklentilerinin karşılandığı, kabul görme, anlaşılma gibi psikolojik ihtiyaçlarının karşılandığı ve derin bağlar kurduğu hayatın içerisinde yol yürüdüğü arkadaşını seçtiği hayat olayıdır. (Seligman, 2007; Gottman, 1999). Bu iki bakış açısına dayanarak evlilik ve aile için Aile, hayatın zorluklarına karşı birlikte göğüs geren, birbirlerine karşı sevgi bağı ile bağlı olan toplumun düzenlenmesinde ve insanlığın ürettiği bilgi birikimi ve kültürün, birikimli olarak bir sonraki nesle aktarılmasını sağlayan toplumun hafızası ve okuludur. Evlilik ise bu okul için atılan en büyük adımlardan biridir.

2.1. Evlilik Doyumu

Pek çok yanıyla iki kişinin hayatını birleştirmesinin temel amacı daha iyi bir hayatı ortaya koyabilmek ve evlilikten dolayısıyla hayatında çok büyük yer tutan evliliğinden doyum almaktır. Çiftlerin ilişkiyi sürdürüp

sürdürmeyeceklerine dair kararı ilişkiden aldıkları doyuma göre belirlemektedirler (Baker, McNulty ve VanderDrift ,2017). Bu da evlilik doyumunun önemini ortaya koymaktadır. Evlilik doyumunu, evlilik içindeki beklenti ve yaşanan evlilik arasında uyumun olması olarak tanımlanır (Çelik, 2006). Evlilik doyumunu etkileyen pek çok değişken vardır. Mackey ve O'Brien (1995), bu değişkenleri çatışmaların kontrollü olması, ortaklaşa karar verebilme, iletişim becerilerindeki yetkinlik, cinsel ilişkiden doyum, güven, saygı ve eşitlik olarak belirlemiştir. Yapılan tanımlara baktığımızda evlilik doyumunu etkileyen faktörler arasında iletişim sorunları, çatışma çözüm stilleri ve beklentiler oldukça önemlidir.

2.2. Evlilikte Rol Beklentileri

Beklenti, belirli bir alanda yaşanmasını umduğu başarılar olarak tanımlanır. (Akman, 1992). Rol ise kişinin üzerinde olan bir unvan ya da sosyal bir statüsünden dolayı kişilerin ya da toplumun yapmasını beklediği davranış kalıpları olarak tanımlanabilir (Turgut, 2019). Rol beklentileri, evlilik doyumunun önemli bir yordayıcısıdır (Bell,1971). Evlilikteki rol beklentilerin kaynağını toplumun normları, kendi değer yargıları ve aile içi dinamikler olarak belirlemiştir. Kağıtçıbaşı, bu roller ve bu rollere ilişkin tutumların geleneksel aile tipinde daha katıyken modern aile tipinde daha esnektir (Kağıtçıbaşı, 2010). Beklentiler aynı zamanda birer referans noktasıdır. Şimdiye kadar oluşturduğumuz hayatın sonucunda bazı değer yargıları elde ederiz ve bu birikimle de kişilere ilişkin roller oluştururuz. Bu noktada evlilikten ve partnerimizden beklentimiz ile gerçekleşen durumun benzeşmemesi ya da benzeşmemesi de evlilik doyumunu önemli ölçüde etkiler. Aile tipleri de evlilikteki rol beklentilerini önemli ölçüde etkilemektedir. Geleneksel ailelerin ortak özelliklerini belirlemiş ve cinsiyet rollerinin önemi, aile içinde rollerin kesin oluşu, toplumcu bir bakışa sahip olma ve aile içinde dayanışma olarak belirlemiştir. Bunlardan en önemlisi ataerkil bir aile yapısına sahip olunmasıdır (Parsons ve Bales,1955). Modern ailenin ortak özellikleri ise, bireyselliğin daha önemli olması ve kişilerin istek ve ihtiyaçlarının öncelikli olduğunu ve kişilerin bireysel gelişimine daha çok önem verilen, daha çok çekirdek aile olarak yaşayan aile tipidir (Kağıtçıbaşı, 2010; Yavuzer,2018). İlişkilerinden beklenen rollerin ve doyuma ilişkin beklentilerin zaman içerisinde değişebileceğini ve geleneksel aile yapısında olan beklentinin ekonomik güvencelerken, modern ailede bu beklentiler kendini geliştirme ve gerçekleştirme süreçlerinde destek

olan kişiler haline geldiğini belirtmişlerdir. Modern ve geleneksel aile yapılarında rollere ilişkin beklentilerinde farklı olduğu gözükmekte ve modern aile yapısında bu geçişkenliklerin daha kolay olduğu da söylenebilir. Geleneksel aile yapısındaki rollerin daha katı oluşu özellikle erkeklerin üzerindeki bazı yükleri arttırmaktadır. (Finkel ve ark., 2015). Ekonomik ve sosyolojik süreçlerdeki değişimlerden sonra kişilerin ilişkiye olan bakış açısı değişmiş, kadınların iş hayatındaki etkinliği arttığı içinde eşlerinden en büyük beklentileri ev geçimi ve ekonomik olarak korunmak olmaktan çıkmış ve daha çok ilişkiye dair doyumun ve bireysel gelişimin önemli olduğu bir hal almıştır. Evliliğe ilişkin bakış açısı ve evliliklere dair beklentiler de değişmiş evlilik içindeki rollerden beklenen davranışlar da farklılaşmıştır.

2.3. Çatışma ve Çatışma Çözüm Stilleri

İlişkisel yapının doğal bir sonucu olarak ortaya çıkan çatışma, bireylerin farklı düşünce, duygu ve beklentilerinin etkileşiminden kaynaklanmaktadır. Cüceloğlu (2009), çatışmayı bireyin içsel tutarsızlıkları ya da kişiler arası beklentilerin uyuşmaması olarak tanımlarken; Thomas ve Kilmann (2008), çatışmayı bireyin kendisini olumsuz etkileyebileceğini düşündüğü durumlara karşı verdiği tepki olarak ele alır. Aile içi çatışmalar çoğunlukla iletişim sorunları, rol beklentileri ve güç mücadelelerinden kaynaklanır (Nichols & Davis, 2017). Gottman (1994), evlilikte önemli olanın çatışmanın varlığı değil, bu çatışmanın nasıl yönetildiği olduğunu vurgular. Bu bağlamda, sağlıklı çatışma çözüm stilleri evlilik doyumunu artıran, sağlıksız olanlar ise doyum azaltan önemli değişkenlerdendir (Gottman & Levenson, 2002).

Thomas ve Kilmann (1974), çatışma çözüm stillerini iddiacılık ve yardımseverlik ekseninde değerlendirerek beş stile ayırmıştır: rekabetçi, uyumlu, kaçınan, uzlaşmacı ve iş birlikçi. Bunlardan iş birlikçi yaklaşım hem bireysel ifadeye hem de karşılıklı kazanca odaklandığı için en sağlıklı çözüm yolu olarak kabul edilmektedir. Rusbult ve Zembrodt'un (1983) modelinde ise, çatışma çözümü dört stratejiye ayrılır: sesleniş (aktif-yapıcı), çıkış (aktif-yıkıcı), sadakat (pasif-yapıcı) ve ihmal (pasif-yıkıcı). Bu stratejiler çiftlerin ilişki doyumunu doğrudan etkileyen tepkiler bütünüdür.

Alan yazında çatışma çözüm stilleri genellikle üç başlık altında toplanmaktadır: yapıcı, olumsuz ve geri çekilme/boyun eğme. Yapıcı stiller empatik iletişim, aktif dinleme ve iş birliğini içerirken; olumsuz stiller suçlama, aşağılama ve

savunmacılık gibi ilişkiye zarar verici davranışlarla ilişkilendirilir (Gottman, 1999; Kalkan & Ersanlı, 2008). Geri çekilme ve boyun eğme davranışları ise sorunların bastırılmasına, duygusal kopukluğa ve uzun vadede ilişki doyumunun azalmasına neden olmaktadır (Markman et al., 2001; Çelik & Şahin, 2020).

Çatışma çözüm becerilerindeki yeterlilik, çiftlerin sorunları sağlıklı biçimde yönetmesini sağlamakta ve bu durum evlilik doyumunu artırmaktadır (Arslan, 2005). Ayrıca, olumlu çatışma çözüm stillerinin eğitim düzeyiyle pozitif yönde ilişkili olduğu da bulunmuştur (Öner, 2013).

3. Bulgular

Aile Doyumu değişkeni için elde edilen bulgular incelendiğinde; Aile Doyumu ile Olumsuz Çatışma Çözme Stili arasında istatistiksel olarak anlamlı, negatif yönlü ve düşük düzeyde bir ilişki ($r = -0,370$, $p < 0,01$), Boyun Eğme arasında istatistiksel olarak anlamlı, negatif yönlü ve düşük düzeyde bir ilişki ($r = -0,113$, $p < 0,05$), Geleneksel Rol Beklentileri arasında istatistiksel olarak anlamlı, negatif yönlü ve düşük düzeyde bir ilişki ($r = -0,135$, $p < 0,05$) bulunmuştur. Aile Doyumu ile Olumlu Çatışma Çözme Stili, Geri Çekilme ve Eşitlikçi Rol Beklentileri arasında ise anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p > 0,05$).

Tablo 2. Çatışma Çözme Stillerinin Evlilik Doyumu Üzerindeki Yordayıcı Etkilerine İlişkin Regresyon Bulguları

Değişken	B	Std. Hata	Beta	t	p
Olumsuz Çatışma Çözme Stili	-3,574	0,537	-0,36	-6,657	0,000*
Olumlu Çatışma Çözme Stili	2,231	0,631	0,189	3,534	0,000*
Boyun Eğme	-1,002	0,517	-0,113	-1,936	0,054
Geri Çekilme	-0,698	0,531	-0,076	-1,314	0,190

* $p < 0,01$, $R^2 = 0,192$

Bağımlı Değişken: Evlilik Doyumu

Kurulan modele göre, Olumsuz Çatışma Çözme Stili ($B = -3,574$, $p < 0,001$) Evlilik Doyumu üzerinde istatistiksel olarak anlamlı ve negatif yönlü bir yordayıcı olarak öne çıkmaktadır. Bu bulguya göre olumsuz çatışma çözme stiline bir birimlik artış, evlilik doyumu puanlarında ortalama 3,574 birimlik bir azalmaya neden olmaktadır.

Ayrıca, olumlu çatışma çözme stili ($B = 2,231, p < 0,001$) evlilik doyumu üzerinde istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü bir yordayıcıdır. Olumlu çatışma çözme stiline bir birimlik artış, evlilik doyumu puanlarında ortalama 2,231 birimlik bir artışa yol açmaktadır.

Boyun eğme ($B = -1,002, p = 0,054$) ve geri çekilme ($B = -0,698, p = 0,190$) değişkenleri ise evlilik doyumu üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir yordayıcı olmamaktadır.

Tablo 1. Evlilikteki Rol Beklentileri Boyutlarının Evlilik Doyumu Üzerindeki Yordayıcı Etkilerine İlişkin Regresyon Bulguları

Değişken	B	Std. Hata	Beta	t	p
Eşitlikçi Rol Beklentileri	0,259	0,057	0,27	4,56	0,000*
Geleneksel Rol Beklentileri	-0,044	0,035	-0,074	-1,244	0,214

* $p < 0,01, R^2 = 0,095$

Bağımlı Değişken: Evlilik Doyumu

Evlilikteki Rol Beklentileri boyutları olan Eşitlikçi Rol Beklentileri ve Geleneksel Rol Beklentilerinin Evlilik Doyumu üzerindeki yordayıcı etkilerine dair gerçekleştirilen çoklu doğrusal regresyon analizi bulguları sunulmuştur. Kurulan modele göre, eşitlikçi rol beklentileri ($B = 0,259, p < 0,001$) evlilik doyumu üzerinde istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü bir yordayıcı olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen bu bulguya göre eşitlikçi rol beklentilerindeki bir birimlik artış, evlilik doyumu puanlarında ortalama 0,259 birimlik bir artışa neden olmaktadır. Öte yandan, geleneksel rol beklentileri değişkeni ($B = -0,044, p = 0,214$) evlilik doyumu üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir yordayıcı olarak bulunmamıştır.

Modelin genel geçerliliği değerlendirildiğinde, eşitlikçi ve geleneksel rol beklentileri değişkenlerinin evlilik doyumuna ilişkin varyansın %9,5'ini açıkladığı görülmektedir ($R^2 = 0,095$). ANOVA sonuçları doğrultusunda kurulan regresyon modelinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($F(2,308) = 16,108, p < 0,001$).

4.Tartışma

Bu çalışmada, evli bireylerin evlilik doyumu ile rol beklentileri ve çatışma çözüm stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda elde edilen veriler bilimsel literatüre doğrultusunda tartışılmıştır.

Yapılan Pearson korelasyon analizi sonuçlarına göre, evlilik doyumu ile eşitlikçi rol beklentileri arasında pozitif yönlü ve düşük düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($r = 0,300$, $p < 0.01$). Bu bulgu, bireylerin evlilikte eşitlik temelinde rol paylaşımını benimsedikçe, ilişkilerinden aldıkları doyumun arttığını göstermektedir. Öte yandan, geleneksel rol beklentileri ile evlilik doyumu arasında negatif yönlü ve düşük düzeyde anlamlı bir ilişki saptanmıştır ($r = -0,183$, $p < 0.01$). Bu da bireylerin katı geleneksel cinsiyet rollerini benimsediklerinde evlilikteki genel tatminlerinin azaldığına işaret etmektedir. Bu ilişkiler, regresyon analizleriyle daha da netleştirilmiştir. Çoklu doğrusal regresyon analizi sonucunda, eşitlikçi rol beklentilerinin evlilik doyumunu istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönde yordadığı bulunmuştur ($B = 0,259$, $p < 0.001$). Buna göre, eşitlikçi rol beklentilerindeki her bir birimlik artış, evlilik doyumu puanında ortalama 0,259 birimlik bir artışa yol açmaktadır. Diğer yandan, geleneksel rol beklentileri evlilik doyumunu anlamlı bir biçimde yordayamamıştır ($B = -0,044$, $p = 0.214$).

Literatür 'de bu bulguyla uyusmaktadır. Basow (1992), geleneksel rol beklentilerinin bireysel gelişime engel olduğunu bir kalıp içinde olmak olduğunu bu yüzden çiftlerin birbirlerini tam anlamıyla anlamalarına engel olduğunu söylemiştir. Bu birbirlerini tam tanıyamama hali de evlilik doyumunu olumsuz yönde etkilemektedir. Fowers ve Olson (1993), gelenek rol beklentilerinin olduğu evliliklerde çiftlerin eşitlikçi bir tutuma sahip olmadıklarını ve bununla evlilik doyumuna zarar verdiğini söylemektedir. Geleneksel rol beklentilerinde kadınların daha fazla etkilendiğini söyleyen çalışmalarda vardır. Örneğin, Hyde (2005), geleneksel toplumsal cinsiyet rollerinde kadının daha dezavantajlı olduğunu söylemiş ve geleneksel rol beklentilerinin olduğu evde kadının kendi sesini duyurmakta zorlandığını, karar alma mekanizmalarında daha az bulunduğu ve kendini ifade için daha az yer bulduğunu belirtmiştir. Türkiye'de yapılan çalışmalarda da aynı sonuca ulaşılmıştır. Altun (2022), geleneksel rol beklentilerinin kişilerin kendileri ve eşleri için oluşturdukları beklentilerde daha esnek olmalarının önüne geçtiğini

ve evlilik doyumlarının azalmasına sebep olduğunu söylemiştir. Geleneksel rol beklentilerinde kadının dezavantajlı olma durumu Türkçe literatürde de devam etmektedir. Kalkan (2008), geleneksel tutumların kadınların ilişki içindeki rollerini sınırladığını, çiftler arasındaki iletişim ve desteği azalttığını bulgulamıştır. Altınok ve Sevim'de (2013), karar veren konumda erkeğin olmasına dikkat çekmiş ve bu durumun eşler arasındaki rol dengesini bozduğunu, bu sebeple doyuma engel olduğunu söylemektedir.

Eşitlikçi rol beklentilerinde elde ettiğimiz, eşitlikçi rol beklentileri arttıkça evlilik doyumu artması sonucu da literatürle uyumludur. Basow (1992), eşitlikçi rol tutumlarının, çiftlerin birbirlerini daha iyi anlamasına, daha destekleyici bir tavır içinde olmalarına ve ilişkilerinden daha fazla doyum almalarına olanak sağladığını belirtmiştir. Mikula, Riederer ve Bodi (2010), yaptıkları çalışmada eşitlikçi rol beklentilerinin özellikle kadınlar için daha adil bir ilişki içinde olduklarını düşünmelerine olanak sağlamakta ve ilişki içindeki doyumu arttırmaktadır. Amato, Johnson, Booth ve Rogers (2003), evliliklerinde eşitlikçi rol tutumları ve esnekliğin olduğu çiftler daha az çatışma yaşamakta ve çatışmaları daha az yaralayıcı olmakta bu da evlilik doyumunu arttırmaktadır. Sanchez, Crocker ve Boike (2005), eşitlikçi rol beklentilerinin içindeki esnekliğe dikkat çekmiş ve bu esnekliğin kadınların ilişki içinde daha fazla söz sahibi olmalarını, kara verme süreçlerinde daha aktif olmalarını ve daha fazla destek gördükleri bir ilişki içinde oldukları için daha doyumlu bir ilişki içinde olduklarını söylemiştir. Türkiye'de yapılan çalışmalar da benzer sonuçlar vermiştir. Dökmen (2004), eşitlikçi rol dağılımının karşılıklı anlayış ve iş birliğini arttıracığını bununda evlilik doyumunu arttıracığını söylemiştir. Kalkan (2008), eşitlikçi rol beklentileri içindeki esnek ve sağlıklı iletişime dikkat çekmiş ve bu iletişimin olası sorunların çözümü içinde oldukça etkili olduğunu söylemiştir.

Bir diğer değişken ise çatışma çözüm stillerinin evlilik doyumuna olan etkisinde ise gerçekleştirilen Pearson korelasyon ve çoklu regresyon analizleri sonucunda, evlilik doyumunun bazı çatışma çözme stilleriyle anlamlı ilişkiler gösterdiği ve bu değişkenler tarafından yordandığı bulunmuştur.

Elde edilen korelasyon analizine göre, evlilik doyumu ile olumsuz çatışma çözme stili arasında negatif yönlü ve düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir ($r = -0,371$, $p < 0.01$). Bu bulgu, çiftlerin olumsuz çözüm stillerine (eleştiri, suçlama, küçümseme vb.) başvurduklarında evlilik doyumlarının

azaldığını göstermektedir. Öte yandan, olumlu çatışma çözme stili ile evlilik doyumu arasında pozitif yönlü ve düşük düzeyde anlamlı bir ilişki saptanmıştır ($r = 0,257$, $p < 0.01$). Bu da çiftlerin iş birliğine dayalı, yapıcı ve empatik çözüm yaklaşımları benimsedikçe evlilik doyumlarının arttığını göstermektedir.

Evlilik doyumunun alt boyutları ve çatışma çözüm stilleri arasındaki ilişkiye baktığımızda, olumsuz çatışma çözüm stillerine sahip kişilerin, bireysel olarak daha az evlilik doyumuna sahip olduğu gözlemlenmiştir. Literatüre baktığımızda da bu veriyle uyumlu olduğunu görmekteyiz. Gottman (1999), eleştiri, hor görme ya da savunma haline geçme gibi olumsuz çatışma çözüm davranışlarının evlilik doyumunu düşük olmasını sağladığını saptamıştır. Fincham ve Beach'de (1999), yaptıkları çalışmada bu tür çatışma çözüm stillerinin kişilerin ilişki içinde iletişimlerini işlevsiz hale getirdiğini ve boşanma riskini ciddi düzeyde arttırdığını söylemiştir. Türkçe kaynaklarda da bu durum böyledir. Güngör (2010), olumsuz çatışma çözüm biçimlerinin iletişime zarar vererek evlilik doyumuna zarar verdiğini söylemiştir. Yalçın ve Gençtanırım (2014), saldırgan tutumlar, suçlayıcı olma ve küçük görme gibi olumsuz yolların evlilik doyumunu ve evlilik içindeki bağlılığı olumsuz etkilediğini saptamıştır. Olumlu çatışma çözüm stillerine baktığımızda ise daha yüksek evlilik doyumu gözükmektedir. Bu veride yine literatürle uyumludur. Gottman (1999), empatik dinlemenin var olması, uzlaşmaya açık olma ve sorumluluk alma gibi olumlu sorun çözme davranışlarının ilişki içinde güveni arttıracaklarını ve bununda evlilik doyumunu pozitif yönde etkileyeceğini söylemiştir. Canary ve Cupach (1988), olumlu çatışma çözüm stillerine sahip olmanın evlilikte uyumu ve bağlılığı desteklediğini ve uzun vade de daha doyumlu bir ilişkiye sahip olmalarına destek sağladığını belirtmiştir. Gottman ve Silver'de (1999), çatışmaların olmamasının mümkün olmadığını her ilişkinin içinde çatışmaların var olacağını fakat asıl önemli olanın bu sürece dair olumlu çatışma çözüm stillerine ve davranışlarına sahip olmak olduğunu belirtmiştir. Bradbury ve Karney (1993), sorun süreçlerinde olumlu çatışma süreçlerine sahip olan çiftlerin başka bir stres faktörü ile karşılaştığında da daha başarılı başa çıktıklarını ve uzun vadede daha başarılı bir evliliğe sahip olduklarını saptamıştır. Türkiye'de yapılan çalışmalarda da yine aynı sonuçlara ulaşılmıştır. Canel (2007), yapıcı çatışma çözüm davranışlarının evlilik içinde daha yüksek doyuma olanak sağladığını belirtmiştir.

5. Sonuç

Çalışmanın sonucunda, olumsuz çatışma çözüm stillerine sahip olan kişilerin evlilik içindeki sorunları çözmeye, birbirini anlama, empatik düşünce ve davranış geliştirme noktasında sorun yaşamakta ve evliliklerinden daha az doyum almaktadır. Olumlu çatışma çözüm stillerine sahip olan çiftler ise birbirlerini anlama, empatik düşünce ve davranışlar geliştirme noktasında daha doyumlu bir ilişkiye sahip oldukları görülmektedir. Evlilik doyumu ile rol beklentileri arasında anlamlı bir farklılık vardır. Geleneksel rol beklentileri evlilik doyumunu düşürürken, eşitlikçi rol beklentileri evlilik doyumunu arttırmaktadır. Geleneksel rol tutumlarının evlilik doyumunun düşürmesinin temel sebebi kirşlerin oldukları kişilikten ziyade toplumun ve cinsiyetlere atanmış rolleri doğrudan üstlenmeleri evlilik doyumunu azaltmaktadır. Eşitlikçi rol beklentilerinde ise kendin olma imkânı daha çoktur ve daha esnek olduğu için sorunlara karşı verilen tepkilerinde azalmasına olanak sağlamaktadır.

Çalışma sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda, aile ile çalışan ruh sağlığı uzmanları, kamu kurum ve kuruluşları ve konu ile ilgili olan kişilere şu öneriler sunulabilir.

1. İstatistiklere bakıldığında hem Türkiye’de hem de dünyada boşanma oranları hızla artmaktadır. Bu sebeple evlilik öncesi eğitim programlarının önemi de hızla artmaktadır. Evlilik öncesi eğitim programlarına, evlilikteki rol beklentilerin anlatan modüller eklenmeli ve rol beklentilerinin çiftler arasında oluşabilecek sorunlara nasıl bir etkisi olduğu anlatılmalı, evlilikten önce bunların nasıl ifade edileceği üzerine seminerler yapılmalıdır. Çünkü evlilikteki beklentilerin yönetimi evlilik doyumu ve evliliğin devamı için oldukça önemlidir.

2. Çift terapilerinde ve aile danışmanlıklarında, çiftlerin çatışma çözüm stillerine daha fazla odaklanılmalı ve olumsuz çatışma çözüm stillerine sahip olan kişilerin özellikle empatik dinleme becerilerine katkıda bulunacak çalışmalar yapılmalıdır. Çünkü birbirini empatik olarak dinleyemeyen çiftler sorunların çözümünden ve birbirlerini anlamaktan uzaklaşmaktadır.

3. Özellikle belediye ve sivil toplum kurumları tarafından gerçekleştirilen aile seminerlerinde modern dünya içerisinde daha fazla işlevsel hale gelen toplumsal cinsiyet rolleri ve aile içi rolleri anlatılması, bunların Türk

kültürüyle uyumlu olan yanlarının açığa çıkarılması ve bu konuda daha eşitlikçi rol beklentilerine özendirilmesi gerekmektedir. Ait olduğumuz toplum ve kültürden ayrı düşünülmemiz mümkün değildir. Bu sebeple kültür ve çağa dair ihtiyaçlar birlikte ve dengeli bir biçimde ele alınmalıdır.

4. Geleneksel rol beklentilerine sahip olan kişilerin bu rollerden tamamıyla uzaklaşmaları mümkün olmayabilir bu sebeple bir ara formül olarak aile danışmanlıklarında, aile eğitimlerinde ve çift terapilerinde esnek rol paylaşımı modellerin üzerine çalışılabilir.

5. Aile bakanlığı tarafından düzenlenen aile eğitimlerine çatışma çözüm stilleri ve rol paylaşımı eğitimleri entegre edilmeli, her aile özelinde etkili iletişim becerileri eğitimleri verilmelidir.

Kaynakça | References

- Acar, S. (2018). Kadınların eğitim seviyesi ve evlilikte cinsiyet rolleri. *Toplumsal Cinsiyet Araştırmaları Dergisi*, 11(3), 88–112.
- Akman, Y. (1992). *Beklenti kavramı ve psikolojik temelleri*. Ankara: Gazi Üniversitesi Yayınları.
- Altınok, H., & Sevim, S. A. (2013). Evli bireylerin evlilik uyumu ve cinsiyet rolü tutumlarının incelenmesi. *Sakarya University Journal of Education*, 3(3), 78–90.
- Altun, S. (2022). *Toplumsal cinsiyet rolleri ve birey üzerindeki etkileri (Yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul)*. Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezi.
- Amato, P. R., Johnson, D. R., Booth, A., & Rogers, S. J. (2003). Continuity and change in marital quality between 1980 and 2000. *Journal of Marriage and Family*, 65(1), 1–22. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3737.2003.00001.x>
- Arslan, C. (2005). *Kişilerarası çatışma çözme ve problem çözme yaklaşımlarının yüklenme karmaşıklığı açısından incelenmesi (Yayımlanmamış doktora tezi)*. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Baker, L. R., McNulty, J. K., & VanderDrift, L. E. (2017). Self-regulatory processes in interpersonal relationships: A social psychological perspective. *Social and Personality Psychology Compass*, 11(12), e12366. <https://doi.org/10.1111/spc3.12366>
- Basow, S. A. (1992). *Gender: Stereotypes and roles (3rd ed.)*. Pacific Grove, CA: Brooks/Cole Publishing Company.
- Bell, R. R. (1971). *Marriage and family interaction*. Homewood, IL: Dorsey Press.
- Bradbury, T. N., & Karney, B. R. (1993). Longitudinal study of marital interaction and dysfunction: Review and analysis. *Clinical Psychology Review*, 13(1), 15–27. [https://doi.org/10.1016/0272-7358\(93\)90005-7](https://doi.org/10.1016/0272-7358(93)90005-7)
- Canary, D. J., & Cupach, W. R. (1988). Relational and episodic characteristics associated with conflict tactics. *Journal of Social and Personal Relationships*, 5(3), 305–325. <https://doi.org/10.1177/0265407588053002>

- Canel, A. N. (2007). Ailede problem çözüme, evlilik doyumu ve örnek bir grup çalışmasının sınanması (Yayımlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Cüceloğlu, D. (2009). İnsan ve davranışı. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Çelik, E., & Yazgan İnanç, B. (2009). Evlilik doyumu ölçeği'nin Türkçe uyarlaması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Kriz Dergisi*, 17(1), 1–10.
- Çelik, M. (2006). Evlilikte doyum ve etkileyen faktörler. İstanbul: Psikoloji Yayınları.
- Çelik, Ö., & Şahin, M. (2020). Çiftlerde çatışma çözme becerileri ve ilişki doyumu arasındaki ilişki. *Psikoloji Çalışmaları Dergisi*, 40(2), 157–175.
- Demir, A. (2018). Evlilik doyumu ve psikolojik iyi oluş arasındaki ilişki: Bir meta-analiz çalışması. *Psikoloji Çalışmaları Dergisi*, 31(2), 101–123.
- Demir, M. (2015). The role of conflict resolution styles in marital satisfaction. *Journal of Family Psychology*, 29(2), 235–245.
<https://doi.org/10.1037/fam0000056>
- Dökmen, Z. (2004). Toplumsal cinsiyet: Sosyal psikolojik açıklamalar. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Kalkan, M. (2008a). Bireylerin evlilik uyumu düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 8(2), 395–416.
- Kalkan, M. (2008b). Cinsiyet rolleri ile evlilik uyumu arasındaki ilişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 8(3), 843–868.
- Kalkan, M., & Ersanlı, E. (2008). Çatışma çözme eğitiminin evlilik uyumu üzerine etkisi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 8(3), 883–900.
- Kalkan, M., & Ersanlı, E. (2009). Çiftlerde çatışma çözme stilleri ve evlilik uyumu. *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 24(3), 77–89.
- Karasar, N. (2005). Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar, ilkeler, teknikler (15. bs.). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Köksal, B., & İlhan, T. (2018). Evlilik rol beklentileri ölçeğinin geliştirilmesi. *Ege Eğitim Dergisi*, 19(1), 300–319.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/egeefd/issue/38460/378847>

- Köksal, E., & İlhan, T. (2018). Evlilik rol beklentileri ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Electronic Turkish Studies*, 13(19), 739–752.
<https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.13978>
- Mackey, R. A., & O'Brien, B. A. (1995). *Title of the book or article in italics.*
Publisher or Journal Name, Volume(Issue), Page numbers.
- Markman, H. J., Stanley, S. M., & Blumberg, S. L. (2001). *Fighting for your marriage: Positive steps for preventing divorce and preserving a lasting love.* San Francisco: Jossey-Bass.
- Mikula, G., Riederer, B., & Bodi, O. (2010). Perceived justice in the division of household labor: Housework and child care as predictors of relationship satisfaction. *Sex Roles*, 62(3–4), 219–233.
<https://doi.org/10.1007/s11199-009-9721-0>
- Nichols, M. P., & Davis, S. D. (2017). *Family therapy: Concepts and methods (11th ed.)*. Boston, MA: Pearson Education.
- Özen, N., Salman-Engin, S., & Sakallı-Uğurlu, N. (2016). Çatışma çözüm stilleri ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Türk Psikoloji Yazıları*, 19(38), 14–28.
- Özkalp, E. (1990). *Sosyolojiye giriş*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Parsons, T., & Bales, R. F. (1955). *Family, socialization and interaction process.* New York: Free Press.
- Rusbult, C. E., & Zembrodt, I. M. (1983). Responses to dissatisfaction in romantic involvements: A multidimensional scaling analysis. *Journal of Experimental Social Psychology*, 19(3), 274–293.
[https://doi.org/10.1016/0022-1031\(83\)90037-6](https://doi.org/10.1016/0022-1031(83)90037-6)
- Sanchez, D. T., Crocker, J., & Boike, K. R. (2005). Doing gender in the bedroom: Investing in gender norms and the sexual experience. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 31(10), 1445–1455.
<https://doi.org/10.1177/0146167205277339>
- Seligman, M. E. P. (2007). *Learned optimism: How to change your mind and your life.* New York: Vintage Books.
- Şener, A., & Terzioğlu, F. (2002). *Aile sosyolojisi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Şengül Öner, D. (2013). Evli bireylerin evlilik çatışması, çatışma çözüm stilleri ve evlilik uyumlarının incelenmesi (Yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Thomas, K. W., & Kilmann, R. H. (1974). Thomas-Kilmann conflict mode instrument. Tuxedo, NY: Xicom (Consulting Psychologists Press).
- Thomas, K. W., & Kilmann, R. H. (2008). Thomas-Kilmann conflict mode instrument. CPP, Inc.
- Turgut, T. (2019). Örgütsel davranış: Kavramlar, kuramlar ve uygulamalar. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Türk Dil Kurumu. (2011). Türkçe sözlük (11. baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Yalçın, Ö., & Gençtanırım, D. (2014). Evli bireylerin evlilik doyumlarının yordayıcıları olarak evlilik uyumu ve çatışma çözme stilleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(49), 92-106.
<https://doi.org/10.17755/esosder.22038>
- Yavuzer, H. (2018). Çocuk eğitimi ve aile içi ilişkiler. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Fincham, F. D., & Beach, S. R. H. (1999). Conflict in marriage: Implications for working with couples. *Annual Review of Psychology*, 50(1), 47-77.
<https://doi.org/10.1146/annurev.psych.50.1.47>
- Finkel, E. J., Cheung, E. O., Emery, L. F., Carswell, K. L., & Larson, G. M. (2015). The suffocation model: Why marriage in America is becoming an all-or-nothing institution. *Current Directions in Psychological Science*, 24(3), 238-244. <https://doi.org/10.1177/0963721415569274>
- Fowers, B. J., & Olson, D. H. (1993). ENRICH marital satisfaction scale: A brief research and clinical tool. *Journal of Family Psychology*, 7(2), 176-185.
<https://doi.org/10.1037/0893-3200.7.2.176>
- Gottman, J. M. (1994). *What predicts divorce? The relationship between marital processes and marital outcomes*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Gottman, J. M. (1999). *The seven principles for making marriage work*. New York, NY: Crown Publishing Group.

- Gottman, J. M., & Levenson, R. W. (2002). A two-factor model for predicting when a couple will divorce: Exploratory analyses using 14-year longitudinal data. *Family Process, 41*(1), 83–96.
<https://doi.org/10.1111/j.1545-5300.2002.40102000083.x>
- Greenstein, T. N. (2019). *Sociology of families* (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: SAGE Publications.
- Grych, J. H., & Fincham, F. D. (2001). Interparental conflict and child development: Theory, research, and applications. In J. H. Grych & F. D. Fincham (Eds.), *Interparental conflict and child development* (pp. 1–6). New York: Cambridge University Press.
- Hyde, J. S. (2005). The gender similarities hypothesis. *American Psychologist, 60*(6), 581–592. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.60.6.581>
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2010). *Benlik, aile ve insan gelişimi: Kültürel psikoloji açısından*. İstanbul: Koç Üniversitesi Yayınları.